

Wat is
Vrijeschool
basisonderwijs?

Hoofd, hart, handen

Met een brede basis
sta je sterker, kom je verder

Samenwerkende
Vrijescholen
Zuid-Holland

Vredenhofweg 32a
3062 EP Rotterdam
T 010 - 452 65 19
E-mail: info@svzh.nl
www.svzh.nl

Kies goed, kies weloverwogen

Wat is de beste school voor mijn kind? Het is een van de vragen waar je als ouders voor staat. Praat je met de mensen om je heen, dan krijg je duizend-en-een adviezen. Ons advies is: oriënteer je zo breed mogelijk. Zo maak je een weloverwogen keuze voor je kind.

Met dit boekje laten we je kennismaken met het vrijeschoolonderwijs. We vertellen je over periodeonderwijs en over leren met hoofd, hart en handen. En we vertellen je hoe we op onze vrijescholen naar de kinderen kijken, hoe we ervoor zorgen dat ieder kind zich geborgen en gezien voelt, en hoe onze jongste kleuters zich in acht jaar tijd ontwikkelen tot nieuwsgierige en leergierige kinderen met een wijde blik op de wereld.

De vrijeschool is er voor iedereen. Wie je ook bent. Waar je ook vandaan komt. Je bent van harte welkom om een keer langs te komen op een van onze scholen!

4

Acht vrijescholen, één visie

Je krijgt dit boekje van de acht basisscholen van de Samenwerkende Vrijescholen Zuid-Holland (SVZH). Samen werken we met hart en ziel aan onderwijs waarin ieder kind tot zijn recht komt en kan uitgroeien tot een zelfstandig mens die stevig in deze complexe wereld staat.

Uitgroeien tot een zelfstandig mens in een complexe wereld

5

We kijken verder
dan kennis die in
het hoofd zit

Waarom zou je kiezen voor vrijeschoolonderwijs?

6 Op vrijescholen kijken we verder dan alleen kennis die in het hoofd zit. Want een mens is zo veel meer dan zijn denken alleen, en het leven draait om veel meer dan alleen kennis. Kinderen van de toekomst hebben ook zelfvertrouwen nodig, durf, originaliteit en een open blik. Met kennis, daadkracht en verantwoordelijkheidsgevoel kun je elke uitdaging aan. Vrij de wereld in.

In een veilige omgeving worden wie je bent

Op een vrijeschool leer je met hoofd, hart en handen over alle kanten van het leven. Zo ontwikkel je je talenten en kom je stevig en wereldwijd in het leven te staan. We bieden lesstof aan die aansluit bij de ontwikkeling en de belevingswereld van het kind. En we zorgen voor een veilige, geborgen omgeving, waarin kleuters kleuters mogen zijn en waarin ieder kind – druktemaker of juist verlegen – gezien wordt en de ruimte krijgt om te worden wie hij of zij is.

Met dank aan Rudolf Steiner

7 We danken het vrijeschoolonderwijs aan de Oostenrijkse filosoof, schrijver en pedagoog Rudolf Steiner. In 1919 vroeg de Duitse fabrikant Emil Molt, eigenaar van de Waldorf-Astoria-fabrieken, of Steiner in Stuttgart een school wilde opzetten voor de kinderen van de mensen die in de fabrieken werkten. Dat wilde Steiner, op één voorwaarde: dat hij zelf kon bepalen hoe het onderwijs werd ingericht, zonder inspraak van de overheid. Die vrijheid was voor hem essentieel. Het is bijzonder hoe een onderwijssysteem dat honderd jaar geleden werd opgericht wonderwel aansluit op de wereld van nu.

Wat is er 'vrij' aan de vrijeschool?

Het vrije van onze vrijescholen is niet dat we onze leerlingen zomaar vrij laten om te doen wat ze willen. Sterker nog: wij vinden ritme en regelmaat juist voorwaarden om goed en veilig te kunnen leren. Het vrije gaat over de vrijheid die we als onderwijsinstelling en als leerkrachten hebben. De basis en het kader van onze lesstof liggen vast, maar onze leerkrachten geven hun lessen naar eigen inzicht vorm en invulling. De leerkracht kan immers het beste bepalen waaraan de klas op dat moment behoefte heeft; de leerkracht weet met welk deel van de lesstof, met welk verhaal of welke volgorde hij zijn leerlingen het beste begeleidt in hun ontwikkeling.

Bij ons mag een kleuter echt kleuter zijn

8 Voldoen aan landelijke eisen

De overheid stelt voorwaarden en regels aan scholen. Dat legt een duidelijk fundament onder de kwaliteit van het landelijke onderwijs. De ruimte binnen deze regelgeving gebruiken wij om kunstzinnig, breed en kwalitatief hoogstaand onderwijs aan te bieden: onderwijs dat niet alleen draait om een zo hoog mogelijke score van de Cito-toets, maar dat ook gaat over hoofd, hart en handen.

Over Rudolf Steiners antroposofie

De basis van ons onderwijs is de antroposofie, de theorie van Rudolf Steiner over de manier waarop ieder mens opgroeit, van klein kind tot volwassene. Volgens de antroposofie gaat deze ontwikkeling in drie fasen van elk zeven jaar. Twee van deze fasen spelen zich af tijdens de basisschoolperiode.

De belangrijke eerste zeven jaar

In zijn eerste zeven levensjaren leeft een kind vooral in zijn eigen, magische wereld. Het is de tijd van sprookjes, het heilige geloof in Sinterklaas en de zekerheid dat papa, mama of de juf alles kan – je herkent deze fase vast bij je eigen kind. Wij vinden dat je kleuters in deze fase niet moet lastigvallen met 'hoofdzaken' die dan nog eigenlijk 'bijzaken' zijn. Een kleuter leert niet door inprenten of schools leren. Een kleuter leert door kleuter te zijn, door te spelen en te doen. En daar geven we hun op onze vrijescholen alle ruimte voor. Zo groeit het kind vanzelf toe naar de volgende stap: het leren in de eerste klas. De basis voor lezen, schrijven en rekenen wordt gelegd, net als op andere basisscholen, maar op geheel 'eigen wijze'.

De tweede zeven jaar: de jaren van bewustwording

Zo rond het zevende jaar verandert er iets in het hoofdje van het kind. Het geloof in kabouters en sprookjes ebt weg en maakt plaats voor realistisch denken. Langzaam worden kinderen zich bewust van de werkelijke wereld om zich heen. Het is net of het kind 'landt' op aarde. Waar een kleuter leert door spelen en doen, gaat de basisschoolleerling de wereld steeds meer verkennen vanuit de behoefte om te begrijpen. Daar passen we ons onderwijs dan ook op aan: door de opbouw van de lesstof wordt het kind intellectueel steeds meer uitgedaagd. Tot het na deze tweede 'zevenjaars'-fase klaar is voor de middelbare school.

Hoe leert een kind op de vrijeschool?

Onderwijs geven is de kunst om kennis te laten landen. Je als leerkracht bewust zijn van de leeftijdsfase en ontwikkelingsmogelijkheden van een kind en daar je lesstof op aanpassen. Ergens in het hoofdje van die kleuter of in dat lijfje van dat achtjarige jochie moet het zich vastzetten. De wereld om ons heen zit vol zaken die voor ons volwassenen gesneden koek zijn, maar waar een kind heel anders tegenaan kijkt. Het is de taak van de leerkracht om het leven 'voor te leven' en om op school betekenis te geven aan de dingen, zodat het kind zich ermee kan verbinden. Hiervoor halen we alles uit de kast.

Leren met hoofd, hard en handen

Het is wetenschappelijk bewezen: goed bewegen stimuleert de samenwerking van de twee hersenhelften. Je leert er, kortom, beter door. Leren doe je dus het beste met je hele lijf. Daarom leren we op de vrijeschool met hoofd, hart én handen en bieden we de lesstof zo aan dat het het hele lijf meeleert. 'Rijtjes stampen' – getallen, tafels, gedichten – doen we hier letterlijk en figuurlijk. Breuken leren? We bakken met de hele klas pannenkoeken en verdelen die. Samen zetten we honderd stappen heen en terug op het schoolplein. Dan voel en weet je echt hoeveel honderd eigenlijk is. Topografie beginnen we met een kompasloop door het bos, zodat je ziet en leert wat noord, oost, west en zuid is. Zo veel mogelijk leren door doen, daar zetten wij op in.

Houvast, ritme en regelmaat voor je kind

Het leven is al onrustig genoeg. Daarom zorgen we voor een geborgen en overzichtelijke omgeving, die aansluit op de behoeften van je kind. Houvast, ritme en regelmaat bieden we op verschillende manieren.

Periode-onderwijs en het ritme van de week

Kinderen houden van ritme en regelmaat. Op een vrijeschool geven we hun dat volop. De dag, de week en het jaar hebben een terugkerend ritme. We hanteren een vast weekrooster en elke dag begint op dezelfde manier. Het eerste deel van de dag krijgen de kinderen periode-onderwijs. Een aantal weken achter elkaar staat, vanaf de eerste klas, één vak centraal.

Bijvoorbeeld taal, rekenen, geschiedenis of aardrijkskunde. Binnen dat vak wordt een bepaald onderdeel, bijvoorbeeld het leven van de Oude Grieken, uitgediept. Tijdens het tweede deel van de dag staan taal en rekenen in de vorm van oefeningen centraal en vaklessen zoals handwerken, schilderen, muziek of gym.

Jaarfeesten: van het Michaëlsfeest tot het Midzomerfeest

Met onze jaarfeesten zorgen we voor een vast ritme door het jaar heen. De feesten hebben elk hun eigen oorsprong en symboliek. Zo gaat het bij het Michaëlsfeest om het tonen van moed door de draak te verslaan, en bij het Adventfeest om de komst van licht in een donkere wereld. We vieren deze feesten gezamenlijk, met de hele school.

Je eigen vaste vertrouwde leerkracht

Kinderen hebben bij ons meerdere jaren dezelfde leerkracht. Voor langere tijd dezelfde juf of meester hebben geeft je kind houvast en geborgenheid. Bovendien leert de vaste leerkracht je kind écht kennen. Door langere tijd met elkaar op te trekken ontwikkel je wijsheid en wilskracht in de manier waarop je met elkaar omgaat. Leerlingen en leerkracht leren bij ons letterlijk en figuurlijk met elkaar lezen en schrijven.

Vanuit mijn
eigen kracht

Hier wordt
gespeeld

Je leert bij ons rekenen en taal en nog zo veel méér

Wat leert je kind op een vrijeschool?

16

Op vrijescholen leren kinderen hetzelfde als op elke andere Nederlandse basisschool – dat kan ook niet anders, want daar zijn wettelijke regels en normen voor. Maar daarnaast leren ze nog veel meer.

Rekenen + taal + echte vrijeschoolvakken

Dat je 'hij wordt' met dt schrijft, hoe je een staartdeling maakt en waar de Beemster ligt, is ook voor een leerling op een vrijeschool niets bijzonders. Maar daarnaast besteden wij veel aandacht aan vakken die andere onderwijsvormen niet of nauwelijks kennen, zoals euritmie en vormtekenen. Ook toneel, muziek en andere creatieve en kunstzinnige vakken zijn in ons onderwijs onmisbaar: via deze vakken kun je als kind de aangeboden leerstof namelijk verdiepen, verwerken en je eigen maken.

Vreemde talen: voor een bredere blik op de wereld

We beginnen al vroeg met meertalig onderwijs. Niet omdat we willen dat onze kleuters vloeiend Engels, Duits of Frans spreken, maar omdat kennismaken met andere talen een prachtige manier is om te ontdekken dat de wereld groter is dan wat je als kind kent. Want onderwijs is voor ons ook: onze kinderen nieuwsgierig maken. En van nieuwsgierig komt leergierig. Het liefst een leven lang.

17

Leren met elkaar

Vrijeschoolonderwijs is onderwijs met een sterk sociaal karakter. Kijk maar naar de vele klassikale activiteiten van onze leerlingen, zoals toneel en klassenpresentaties. Aan de andere klassen laten zien wat je met z'n allen hebt bereikt, dat maakt trots en geeft een groot saamhorigheidsgevoel. Een flink deel van de lessen is klassikaal, je leert echt met je klas samen. Je de lesstof eigen maken door met elkaar te klappen en te stampen; de tafel van vier leren door een bal naar elkaar over te gooien. De leerkracht houdt binnen de klas rekening met niveaoverschillen bij de leerlingen. Waar nodig krijgt een leerling verdieping of extra ondersteuning.

Mediawijsheid

Werken met een computer, weten hoe je iets opzoekt op internet, bewuster omgaan met social media: we zorgen dat onze leerlingen mediawijs worden. Overigens heb je om dat te leren lang niet altijd een computer nodig. We gaan in ons onderwijs bewust en met mate om met computers en smartboards.

Ze zijn nieuwsgierig, vol initiatief, sociaal en ontzettend leergierig

Hoe 'doen' onze leerlingen het?

20

Het onderwijs van nu draait sterk om zorgprotocollen, scores en rapportages. Wij zien hier de waarde van, en vertrouwen daarnaast vooral op onze eigen deskundigheid. Wanneer je als leerkracht elke dag écht naar een kind kijkt, dan zie je hoe dat meisje of die jongen het doet. Dat is voor onze leerkrachten enorm belangrijk: uitgaan van de eigen professionaliteit. Toetsen, onderzoeken en volgsystemen zijn ter ondersteuning.

LeerlingVolgSysteem en toetsen

Van ieder kind leggen we de vorderingen vast in een erkend LeerlingVolgSysteem. Op verschillende momenten binnen het schooljaar nemen we tussentijdse toetsen af, en aan het eind van de basisschool doen de leerlingen een van de erkende eindtoetsen. De toetsen zien we als ondersteuning van de inzichten en kennis die de leerkracht over een periode van meerdere jaren van een leerling heeft opgebouwd.

Extra ondersteuning

Soms heeft een leerling extra ondersteuning nodig. De intern begeleider, de leerkracht en de andere leden van het zorgteam kijken samen wat de leerling nodig heeft. Hierbij geven we aandacht aan zowel de cognitieve als aan de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van het kind.

21

Onze scholen scoren goed

Kijken we naar de uitstroom van onze leerlingen, dan scoren onze acht scholen goed. Het gemiddelde niveau is boven het landelijk gemiddelde. Van middelbare scholen horen we bovendien vaak dat ze onze leerlingen er graag bij hebben. Ze zijn nieuwsgierig, vol initiatief, sociaal en ontzettend leergierig. Ook aardig om te vertellen: er is tegenwoordig steeds meer vraag naar leerlingen die breed ontwikkeld zijn. Omdat wij op onze vrijescholen juist de aanvullende vakken zo koesteren, sluit dat goed aan bij de behoefte van de middelbare (vak)scholen en de vraag op de arbeidsmarkt.

Je bent van harte welkom op onze vrijescholen

We hopen dat we met dit boekje je interesse voor ons vrijeschoolonderwijs hebben gewekt. Misschien heb je nog vragen of wil je meer weten. Je bent van harte welkom om kennis te komen maken.

Open Kleuterochtenden en Informatiemiddagen

Regelmatig organiseren we op onze scholen momenten waar je als ouder (samen met je kind) de sfeer kunt proeven en ervaren hoe wij ons onderwijs inrichten. Stel al je vragen en kijk hoe je kind het bij ons vindt. Op de website van de school waar je heen wilt vind je data en tijden.

Kom langs & kijk zelf

Je kunt natuurlijk ook bellen of mailen voor een afspraak. Achterin vind je de contactgegevens van elke school.

Zelf vrijeschoolleerkracht worden?

Wist je dat er regelmatig ouders van onze leerlingen instromen als vrijeschoolleerkracht? Omdat ze zien hoe goed het vrijeschoolonderwijs past bij hun eigen kind. Omdat ze zich echt willen verbinden met wat ze doen, binnen onderwijs waar ze in geloven. Of omdat ze zien hoeveel ruimte je krijgt om vanuit je eigen kracht en professionaliteit les te geven. Er zijn allerlei mogelijkheden om zelf leerkracht op een vrijeschool te worden. Nieuwsgierig? Kijk op www.svzh.nl of mail [ons voor vragen op info@svzh.nl](mailto:ons.voor.vragen@svzh.nl).

22

dordtse vrije school

Dordtse Vrije School

Dubbelmondestraat 1
3312 NB Dordrecht
T 078 - 614 01 06
E administratie@dordtsevrijeschool.nl
www.dordtsevrijeschool.nl

Leeuwenhart school

Jasmijnstraat 6
3261 BK Oud-Beijerland
T 0186 - 61 21 42
E info@leeuwenhartschool.nl
www.leeuwenhartschool.nl

Rudolf Steinerschool Krimpen a/d IJssel

Memlingstraat 2
2923 XS Krimpen aan den IJssel
T 0180 - 51 97 76
E administratie@rudolfsteinerschool.nl
www.rudolfsteinerschool.nl

Rudolf Steinerschool Rotterdam

Michelangelostraat 375
3066 NL Rotterdam
T 010 - 455 76 70
E administratie@rudolfsteinerschool.nl
www.rudolfsteinerschool.nl

Vrije School Vredenhof

Vredenhofweg 30
3062 EP Rotterdam
T 010 - 452 65 19
E administratie@vsvredenhof.nl
www.vsvredenhof.nl

Vrijeschool Widar

De Meesterstraat 2
2613 XB Delft
T 015 - 213 03 30
E info@vswidar.nl
www.vswidar.nl

Vrijeschool Rotterdam-West

Velsenluststraat 7-11
3021 AW Rotterdam
T 010-3132490
E administratie@vsrotterdamwest.nl
www.vslotterdamwest.nl

Basisschool Wonnebald Den Haag

Mozartlaan 189
2555 JK Den Haag
T 070 - 325 48 18
E admin@wonnebald.nl
www.wonnebald.nl

23